

L. I. Rowniakowa

Polonistyka w Leningradzie

Biuletyn Polonistyczny 17/53, 107-109

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

dawano w prasie tylko "z polskiego" - wtedy trzeba było orientować się po dacie przekładu i jego treści, dokonać penetracji materiałów, zbadać dokładnie twórczość danego pisarza itd. Dokonując takich zabiegów stwierdzono autorstwo utworów W.Gomulickiego, Hajoty, M.Gawalewicza i in.

W chwili obecnej przygotowany został maszynopis tomu I części I (część ogólna i szczegółowa, dotycząca przekładów poszczególnych pisarzy).

Oprac. dr Cecylia Gajkowska

(na podstawie autopsji, rozmów oraz artykułu I.A.Szmielkowej: "Polska literatura piękna w piśmiennictwie rosyjskim", ogłoszonego w: "Polsko-russkije litieraturnyje swiazi", Moskwa 1970)

Polonistyka w Leningradzie

W ostatnich latach nastąpił znaczny rozwój gałęzi literaturoznawstwa zajmującej się związkami między różnymi literaturami. Związki między literaturą rosyjską i polską badane są przy tym ze szczególną uwagą. Rosnące w latach 1970-1973 nasilenie zainteresowań uczonych z Instytutu Literatury Rosyjskiej (Dom Puszkina) AN ZSRR w Leningradzie problemami literatury polskiej pozostawało w związku z przygotowaniem do VII Międzynarodowego Kongresu Słowistów, na który Instytut przygotował szereg prac. Dział związków literatury rosyjskiej z literaturami obcymi, na czele którego stoi akademik M.P.Aleksiejew, wydał pracę zbiorową "Sławianskije strany i russkaja litieratura", Leningrad 1973. Ustawienie problemu romantyzmu w centralnym punkcie zainteresowań Kongresu określiło charakter wymienionej publikacji. Szereg artykułów (W.N.Baskakow, W.E.Wacuro) poświęcono wczesnym przekładom dzieł Mickiewicza, podając nowe informacje o poetyckich tekstach Mickiewicza i ich rosyjskich tłumaczach. Szkic L.I.Rowniakowej poświęcony jest jednej z najlepszych przedrewolucyjnych tłumaczek rosyjskich (na terenie Rosji) - A.G.Sacharowej. Autorka ukazuje duże zainte-

resowanie Sacharowej beletrystyką polską, podkreśla jej szczególne zasługi dla ugruntowania znajomości twórczości E.Orzeszkowej wśród czytelników rosyjskich końca XIX wieku.

Na pracę zbiorową Instytutu pt. "Tiekstologija sławianskich literatur" złożyły się materiały konferencji (maj 1971) zorganizowanej z inicjatywy Komisji Tekstologicznej Międzynarodowego Komitetu Sławistów. Ze strony polskiej wystąpił z referatem poświęconym tekstologicznym pracom nad wydaniem dzieł A. Mickiewicza członek PAN prof. Konrad Górski.

Zbiór artykułów "Rossija i Zapad", przygotowany przez Dział związków literackich, składa się z referatów i komunikatów wygłaszanych w ostatnich latach na publicznych posiedzeniach Działu. Temat polski reprezentuje tu praca L.I.Rowniakowej "Sibir' w twórczestwie Adama Szymanskogo".

Badacze Instytutu wystąpili na Kongresie z referatami, z których kilka dotyczyło bezpośrednio literatury i kultury polskiej (J.D.Lewin, G.N.Moisiejewa, A.M.Panczenko).

Problemy badań nad literaturą polską, a także teorii i metodologii badań porównawczych nad literaturą polską i rosyjską, znajdują odbicie na łamach czasopisma "Russkaja litieratura". W latach 1972-1974 opublikowano tam trzy recenzje prac uczonych polskich. I tak, w numerze 2 z 1972 r. kand. nauk filologicznych W.N.Baskakow zamieścił recenzję opracowanego przez polskich badaczy podręcznika "Russkaja litieratura" ("Literatura rosyjska") w dwóch tomach, w której ogólnie scharakteryzował i ocenił tę pracę, a także zamieścił o niej szereg krytycznych uwag, dotyczących m.in. periodyzacji rosyjskiego procesu literackiego, kompozycji całości i jej informacyjnego zasobu. Doktor L.F.Jerszow opublikował w "Russkoj litieraturie" (1973, nr 2) artykuł recenzyjny "Nowyje raboty polskich russistow" i recenzję (1973, nr 3) pierwszego tomu studiów "Literatury słowiańskie o drugiej wojnie światowej", wydanych przez PAN. Aktualnym problemem polsko-radzieckich związków literackich poświęcone są wywiady, których udzielił dr Jerszow polskim dziennikom i czasopismom: "Wychowanie" (1973, nr 15), "Kierunki" (1973, nr 37), "Słowo Powszechne" (1974, nr 32); na łamach najpoważniejszego periodyku poświęconego literaturoznawstwu - "Russkoj litieratury", opublikował on w minionym roku

przegląd zawartości czasopisma "Slavia Orientalis", obejmujący chronologicznie okres od powstania pisma do r. 1973.

22 stycznia 1974 r. Instytut uroczystie obchodził 175 rocznicę urodzin Adama Mickiewicza. Wygłoszono dwa referaty: W.E. Wacuro, "Mickiewicz w Rosji" i J.L.Lewkowicz, "Puszkina - pierwowódca Mickiewicza". W dniu uroczystości w Muzeum Instytutu otwarto wystawę ukazującą utwory Mickiewicza pochodzące z osobistej biblioteki Puszkina, w tym pierwsze petersburskie wydanie "Konrada Wallenroda" (1828) i czterotomowe wydanie utworów Mickiewicza (Paryż - Genewa 1828-1832), zakazane w Rosji, które nielegalnie przywiózł i ofiarował Puszkiniowi jego przyjaciel S.A.Sobolewski. Wielkie zainteresowanie zwiedzających wzbudziły bruliony Puszkina przechowywane w oddziale rękopisów Instytutu, zawierające autografy jego przekładów dzieł Mickiewicza ("Trzech Budrysów", "Czaty", "Oleszkiewicz", "Do przyjaciół Moskali", "Pomnik Piotra Wielkiego"), oraz listy Puszkina do różnych osób ze wzmiankami o Mickiewiczu. Wśród materiałów ilustracyjnych wystawy uwagę zwiedzających przykuwały: oryginalna grawiura paryskiego miniaturzysty Pichona, wykonana na kości słoniowej (lata pięćdziesiąte XIX w.), i portret Mickiewicza pędzla I.T.Chruckiego z tego samego okresu.

W najbliższych latach kontynuowane będą prace nad zagadnieniami historii i teorii literatury polskiej. Kand. nauk filologicznych L.I.Rowniakowa ukończyła i złożyła do druku pracę "Antoni Edward Odyniec i ruską romantyczną literaturę I-j połowy XIX w.", przygotowała również do druku szereg nieznanych listów pisarza polskich do rosyjskich korespondentów. Dr J.D.Lewin planuje na najbliższe lata przygotowanie do druku listu Z.Jordana do ks.A.J.Czartoryskiego, rzucającego nowe światło na związki A.I.Hercena z polskim ruchem wolnościowym.

Kand. nauk filologicznych
L.I. Rowniakowa

Tłum. Anna Grygo